

1973 HACCINDAN HATIRALAR -V-

M. TALAT KARAÇİZMELİ
Din İşleri Yüksek Kurulu Baş Raportörü

Şibli hazretleri, hacdan dönen bir zata şöyle sormuştu:

— Arafat'a çıktın mı?

— Evet !

— Halk edildiğin ve varacağın hali bildin mi? Bildin mi ki Rabb'in kimdir ve inkâr etmekte olduğun o Zatı Kibriya kimdir? Ve Hak sana, havası aşına kıldığı bir hâl gösterdi mi? (1)

Evet muhterem okurlarım, işte Arafat'a bu atmosfer içinde koşan o yüzbinler, bembeyaz ihramlarıyla ne güzel görülüyorlardı. Cebel Rahme tâ uzaktan pamuk yığınına andıran kar beyaz bir piramide benziyordu. Cebel Rahme'nin taşları görünmüyordu, onların yerine hacı adayları adım atılmaz şekilde yerleşmişler, kümelenmişler, hele zirvedeki işaret taşının yanında Kur'an-ı Kerim tilâvet edenler. İlâhiler okuyanlar, oradan affedilmeden dönmek istemiyerek elleri hava da. gözleri yaşlı, etrafındaki kalabalıktan hiç haberi yokmuşcasına kendilerini yüce yaratıcılarına vererek duâ edenler yok mu?

İşte Arafat'ın ömür boyu unutulmayacak manzarası.

Arafat sahasını kitaplar mahşer yerine benzetirler. Dünyanın bütün alâyiş ve gösterişinden tecerrüd etmiş hacı adayları, kefen misali ihramları içerisinde, zengin fakir, dünyevî mevki sahipleri ve hiçleri, hepsi aynı kılıkta, kim ve ne oldukları bilinmeden, sadece iman sahibi insanlar olarak herkes tek seviyede ve tek gayede, İslâm'ın getirmiş olduğu sosyal adaletin tam tecelli ettiği bir manzara vardır. Arafat'ta... Bu kutsal, manzarayı ne kadar tarif etsek anlata-mıyacağız, görmekten başka çare yok sanırım. Bu tarif mutasavvıfların deyişleriyle Arafat'ın hal durumu, şimdi gelelim kal durumuna.

Cebel Rahme'den Arafat sahasına baktığımız zaman, gözümün önüne serilen milyonluk çadır şehrinin heyecanını hemen duyuyorsunuz. Bakkalı, kasabı, lokantası, furunu, nargileli kahvehaneleriyle ve milyonu aşan kalabalığıyla bu çadırlar şehrinde aynı zamanda büyük bir hareketlilikte var. Çadır kahvehanelerinde yerlere serilen sergiler üzerinde bağdaş kurmuş hacı adayları çaylarını yudumluyor. aşiret reislerinin İran halılarıyla tefriş edilmiş salon misali çadırlarının önünde yemekler pişiyor, kocaman güğümleri andıran ibriklerde kahveler kaynıyor, buralar herkese açık, kahvesini içen gidiyor, yenileri geliyor.

Çadırlar şehrinin caddelerinde, sokaklarında mahşeri kalabalık, çeşmelerinin başında su kaplarını dolduranlar, abdest alanlar ve evet su: itiraf edelim ki, bu çöldeki milyonluk çadır şehrinde su sıkıntısı yok ve beledî hizmetler itinayla yapılıyor.

Muhterem okurlarım, burada da yine bizim organizasyon eksikliklerimiz kendini gösteriyor. Kaybolanlar, yolunu şaşırırlar, nerede olduklarını bilmeyecek kadar şaşkınlık içinde kalan yaşlılar, kendi hallerine terkedilmişler. Kızılay'ı bulabilenlere yardım eli uzatılıyor, fakat burayı bulamayan ve dediğimiz gibi bu koskoca milyonluk çadır şehrinde kendi kaderleriyle başbaşa bırakılanlara Allah yardım ediyor diyelim.

Bu açıklamamız gösteriyor ki, hac ibadetinin her safhasında bir organizasyona ihtiyaç vardır. Binlerce vatandaşımızı gönderdiğimiz ve her sene tekrarlanan bu duruma artık daha fazla seyirci kalın-maması

tek temennimiz. Her millet kendi çapında tedbirini almış, sonra onların ekserisi Arapçayı bildikleri için bizimkiler kadar sıkıntı duymuyorlar. Ayrıca da rehberleri yeter sayıda beraberlerinde.

Kanaatimize göre, bilhassa kayıp olan, yolunu şaşırın, arkadaşlarını kaybeden hacılarımızı, bu durumdan kurtarmak için yeler sa-yıda muhiti bilen tecrübeli rehberleri her sahada hacılarımıza yardım göndermek için, ilgili kuruluşlar, gerekli tedbirleri almak için görüşmelere başlayıp bu mevzuun üzerine eğilmelidirler. Bu yıl Di-yanet İşleri Başkanlığının yvmiyelerini vererek, Kızılay'la beraber

ve Kızılay vasıtalarıyla Suudi Arabistan'a Kızılay ekibiyle aynı ad al-tında gönderdiği 12 kişilik tercüman rehber ekibinin, fergatkrane çalışmaları faydalı olmuşsa da yeterli olamamıştır. Çünkü yirmi ye-dibin kişiye oniki kişi ne yapabiliirdi. Tekrar edelim ki, bu oniki kişinin de içinde bulunduğu ve Sağlık Bakanlığının gönderdiği per-sonelle beraber bu sene ilk defa altmış kişilik bir kadro ile, Kızılay

ekibinin bu altmış personel! de istirahat ve dinlenme nedir bilmeden tam bir vazife şuurı içinde, ellerinden geen her türlü imknla hacılarımıza yardımcı olmaya çalıştılar, fakat bundan önce de belirttiğimiz gibi her yüz kişiye  görevli veren milletler yanında bizim hacılarımıza verdiğimiz göz doldurmadı. Yine pek çok hacımız sıkıntılı günler geçirdiler. Bunda biraz da organizasyon eksikliği vardı. Çünkü tam olarak ve sistemli bir çalışma ve vakit isteyen bir konudur. Arafatak'taki bu sıkıntılar. Müzdelife'de özellikle Mina'da deha fazla olarak göze batmaktadır. Hele Mina'da bayramın birinci günü Kurban kesmeye gidenlerin hali, ayrı bir konu olarak uzun uzun anlatılması gereken bir durum idi. İşte bütün bunları önlemek, haccın her safhası için esaslı bir organizasyonun vaktinde yapılması ve işlerin zamanında programlanması ve bunu tatbik edecek tecrübeli alışkan bir ekibin, hemen teşkiliyle meşgul olup önümüzdeki sene yapılması icap eden konulara vakit geçirmeden eğilmenin lüzumunu tekrar da fayda görmekteyiz.

M) Dr. Süleyman Ateş. Cüneyd-i Baėdadi, Hayatı, Eserleri ve Mektupları Sa: 56-57, İstanbul 1970.